

Kapitalmarkedsdag

17. august 2018

SpareBank
TELEMARK

Motiver for mulig børsnotering

Viktig med tilgang på kapital for å videreføre lønnsom vekst

Sikre god eierstruktur og eierskap fra kunder og lokalsamfunn

Bedre posisjonert for strukturendringer i sparebanksektoren

Styrke likviditet og finansiell løfteevne hos bankens to sparebankstiftelser

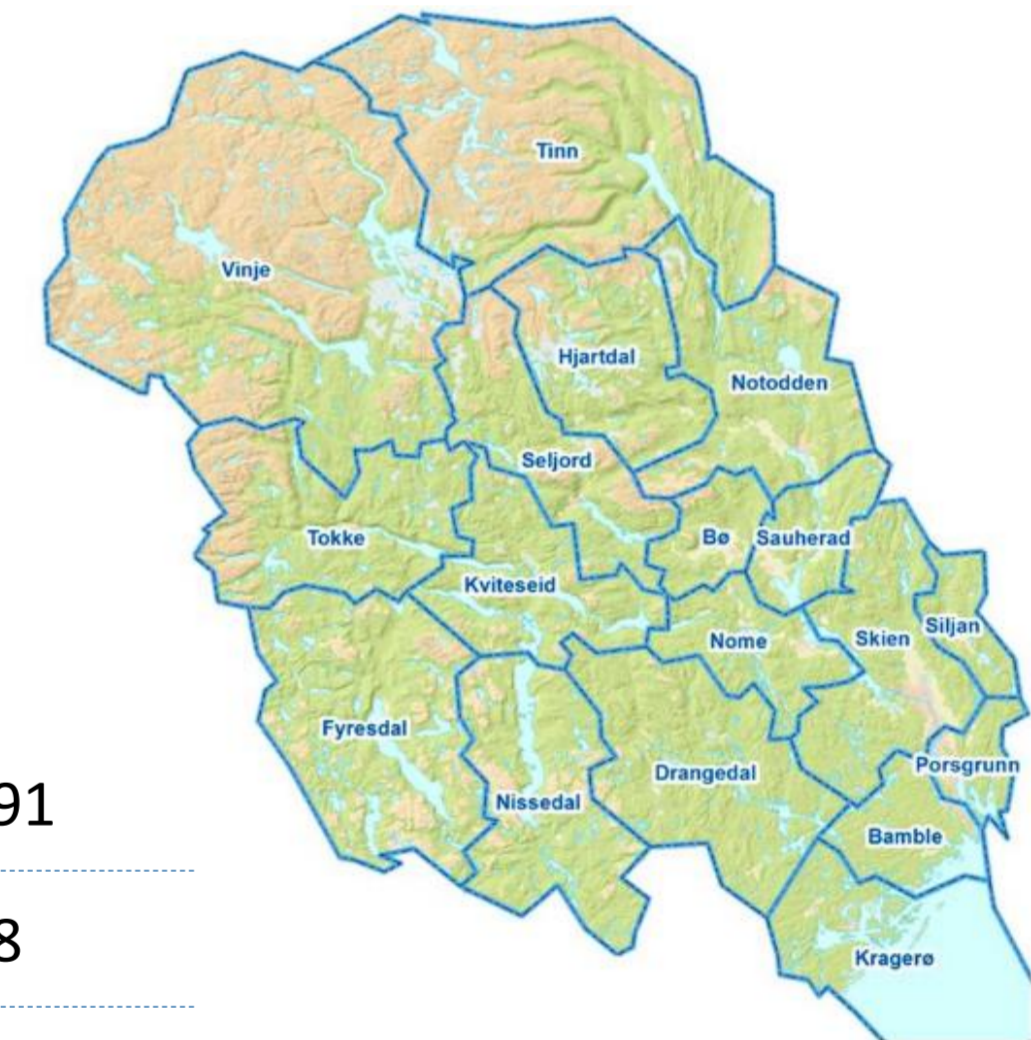
Økt oppmerksomhet omkring bankens drift og utvikling

Telemark

Telemark - Et omstillingsdyktig fylke

- Telemark har i overkant av 170.000 innbyggere, hvorav mer enn 50 % er bosatt i fylkets to største kommuner; Skien og Porsgrunn
- Telemark er et viktig industrifylke og har ved flere anledninger vist seg å være en særdeles omstillingsdyktig industriregion
- De siste årene har Telemark også opplevd en sterk vekst i turistnæringen, med Rjukan sin plass på UNESCOs verdensarvliste som en viktig årsak
- Selv om fylket historisk har hatt en noe svakere økonomisk utvikling enn landsnittet preges framtidsutsiktene nå av positive makroøkonomiske trender
- Stortinget har vedtatt at Telemark og Vestfold skal slås sammen til en samlet fylkeskommune, dette skjer med virkning fra 1. januar 2020

Fakta om Telemark

Telemark

Innbyggere: 173.391

Areal (km²): 15.298

Adm. senter: Skien

Største by: Porsgrunn/Skien (90,601 innbyggere)

Største parti: Arbeiderpartiet: 31,9% ved forrige valg (2017)

Omstillingsdyktig region

Industrien i Grenland ble tidlig tvunget til å tenke miljø og omstilling til mer bærekraftig industri.

Dette har gjort Grenland og Telemark til en av Norges mest omstillingsdyktige industriregioner.

inovyn

ADDCON

Elkem
A Bluestar Company

RHI MAGNESITA

ABB

noretyl

SPERRE
ROV Technology
Part of AKVA group

SpareBank
TELEMARK 1

Dette har medført stor investeringsvilje og -evne i regionen

Yara

INEOS

Norcem / Heidelberg Cement

ABB

Noretyl

Eramet

Inovyn

RHI

Elkem Solar

Addcon

Sperre Group

Bandak

Telemark – Norges største industriregion

Nærings sammensetningen i Telemark gjenspeiles av den historiske utviklingen, og har vært preget av råvarebasert prosessindustri og primærnæringer.

Med Grenland som industrimotor i regionen, har vi over 100 års erfaring med industri, utvikling og innovasjon. Nye industrinæringer og næringer med høy innovasjonsgrad er i vekst og bidrar til en moderne næringsstruktur i hele fylket. Grenland er i dag Norges største industriområde og sentrum for petrokjemisk industri.

Industri Grenland

- Omsetning 37 mrd (2015)
- Ansatte ca. 8.600
- Eksportandel: ca. 80 %
- Investeringer: 20 mrd siste 10 år

Forskning og utvikling

- Samarbeid med HSN, Sintef Tel-Tek og Telemarksforskning
- Statoil og Hydro har forskningssentre på Herøya
- Pilot/testfasiliteter på Herøya og Notodden

Infrastruktur

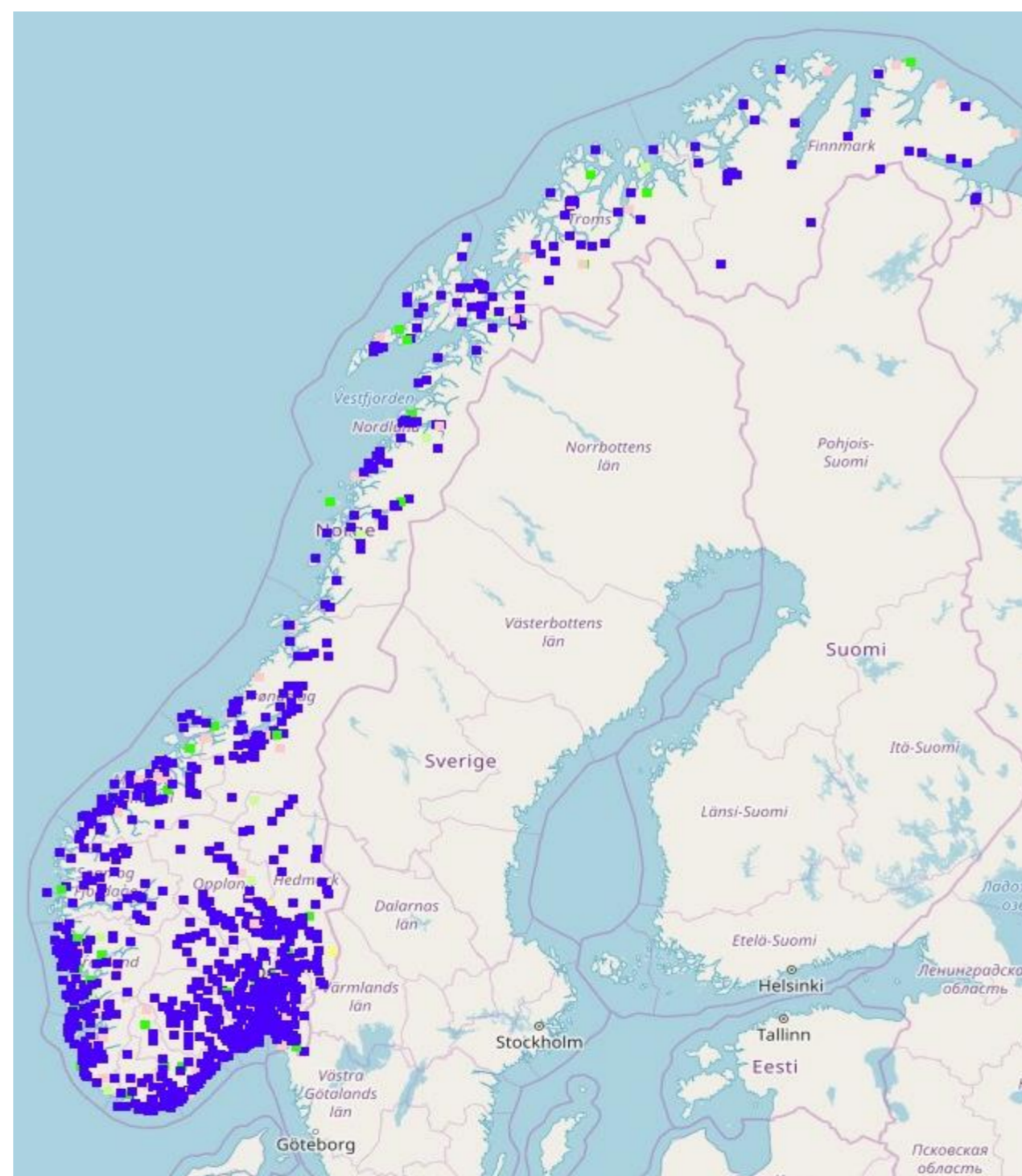
- Under 2 timer fra Oslo
- 30 min fra int. flyplass Sandefjord, Torp
- Grenland Havn er en av Norges største havner
- Int. ferje fra Langesund og Larvik

Banken for Telemark og telemarkinger

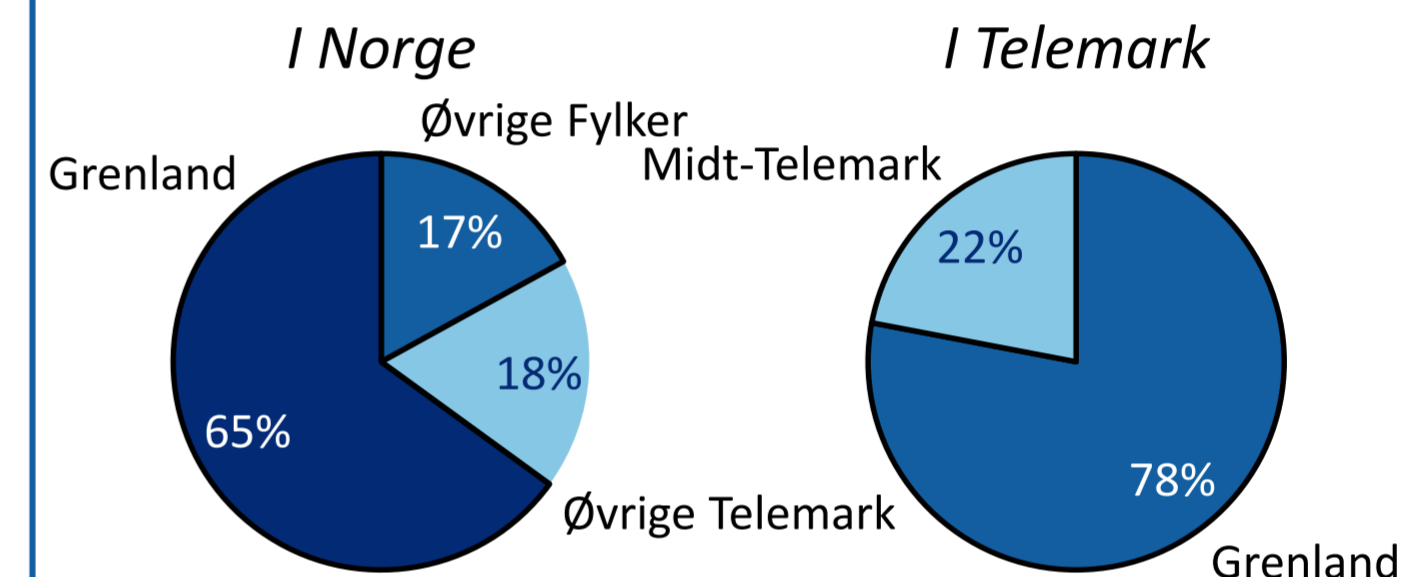
Målsetning og posisjon

- Ambisjon å være den beste banken for Telemark og for telemarkinger, både når det gjelder personkunder og for næringslivet
  - Banken har i dag god løfteevne som långiver til næringslivet i Telemark, og en sterkt posisjon i privatmarkedet
  - I tillegg har banken kunder over hele Norge, i stor grad utflyttede telemarkinger
- Hele 83 % av bankens utlån er i dag lokalisert i Telemark, hvor Grenlandsregionen står for 78 %
  - For å sikre en lokal tilstedeværelse er bankens hovedkontor og øvrige 6 kontorer alle lokalisert i Telemark
- Banken har fortsatt gode vekstmuligheter i sitt hjemmemarked ved å konvertere eksisterende kunderelasjoner til mer aktive kunder

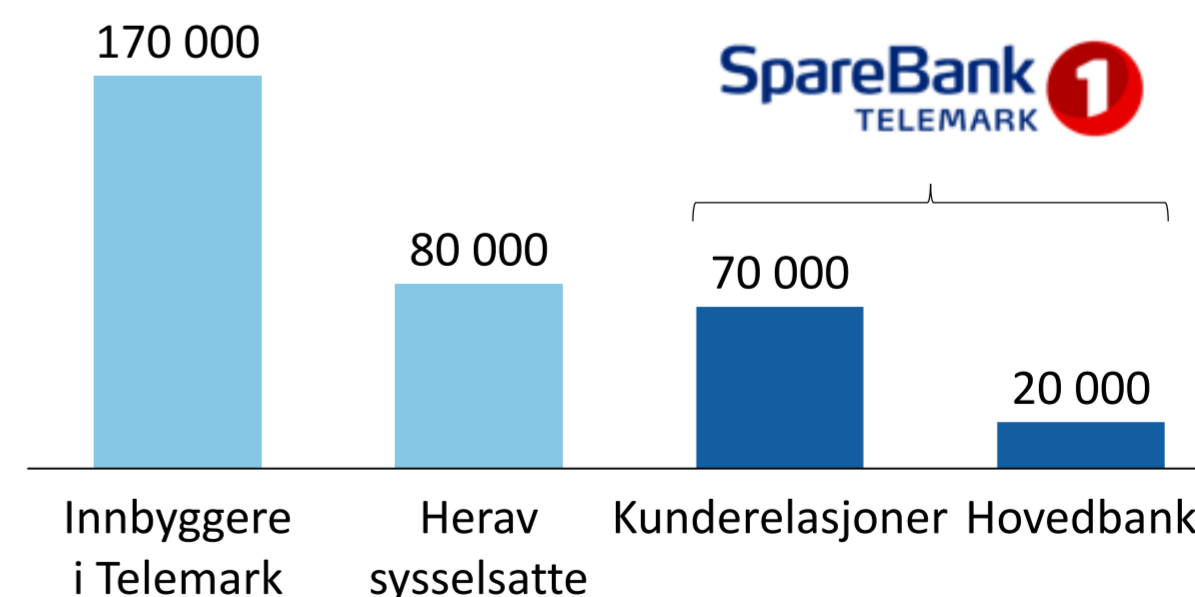
Kunder over hele landet

Fordeling av utlån

Gode vekstmuligheter

SpareBank 1 Telemark

Bakgrunn og introduksjon

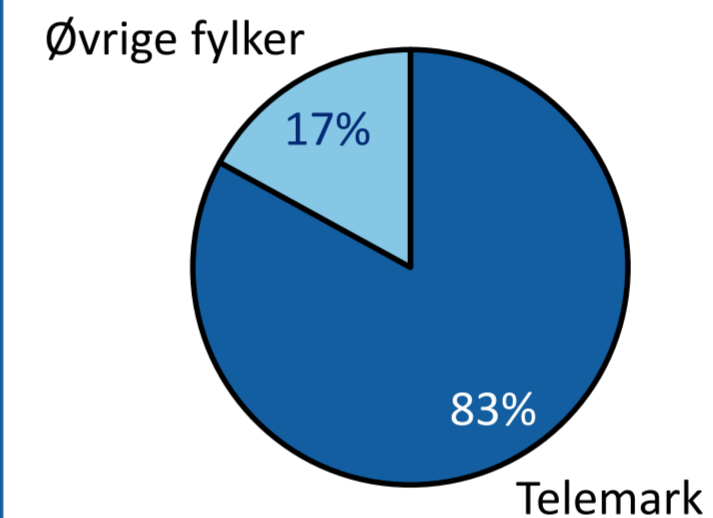
- SpareBank 1 Telemark ble grunnlagt i 1844 under navnet Porsgrund Sparebank og har blitt til gjennom flere lokale konsolideringer
- Banken har i dag kunder over hele landet men har en spesielt sterk markedsandel og posisjon i Telemark og blant utflyttede telemarkinger
  - 83 % av totale utlån er i Telemark (65 % i Grenlandsregionen)
  - Personmarkedet står for 75 % av utlånene mens bedriftsmarkedet står for 25 %
- Telemark er kjent som en av Norges mest omstillingsdyktige industriregioner
- Banken har 7 kontorer i Telemark og 192 ansatte hvorav 32 jobber i Eiendomsmegler 1 Telemark
- Banken har lav kredittrisiko og har historisk sett hatt lave tap, god lønnsomhet og god soliditet

Nøkkeltall

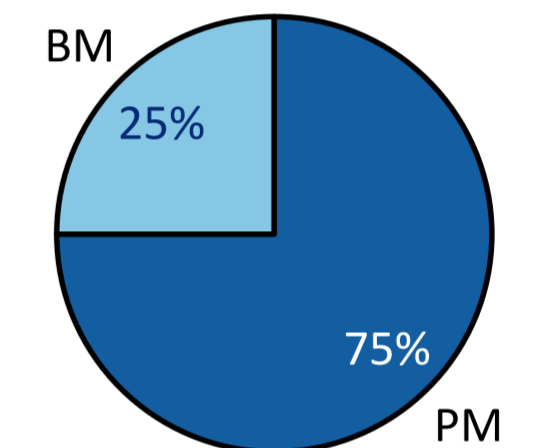
Forretningskapital inkl. overføring til kredittforetak	ca. NOK 33 mrd.
Utlån inkl. overført kredittforetak	ca. NOK 30 mrd.
Innskudd	ca. NOK 15 mrd.
Egenfinansiering på balansen	ca. 73 %
Egenkapital	ca. NOK 2,9 mrd.
Eierbrøk til stiftelsene	36 %

Fordeling av lånevolum

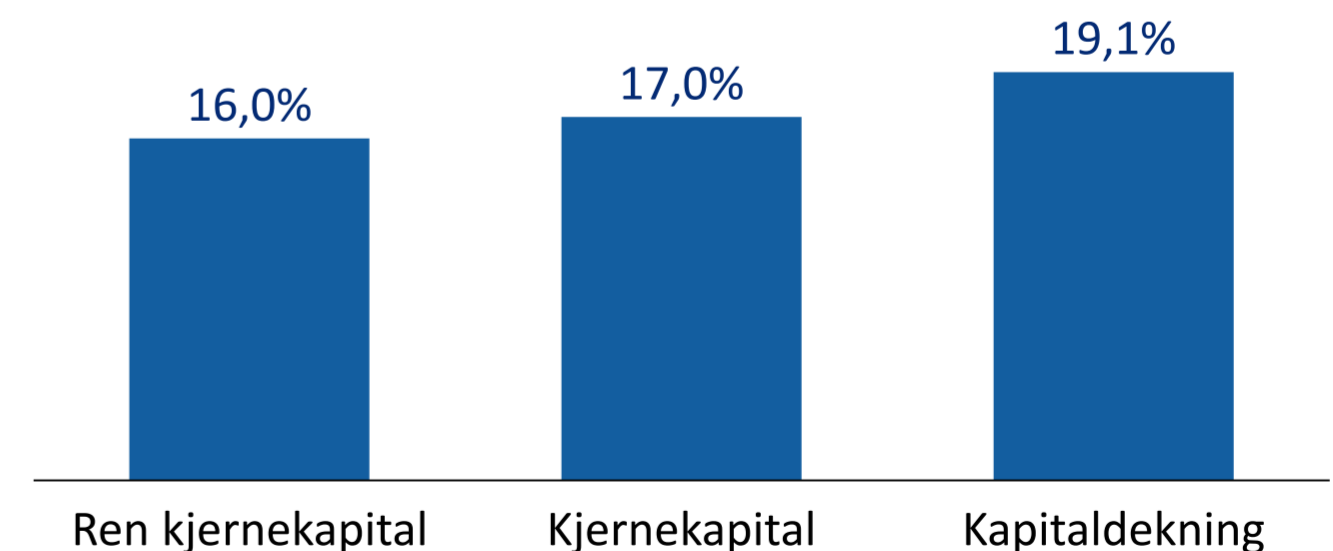
Geografisk fordeling

Fordeling per marked

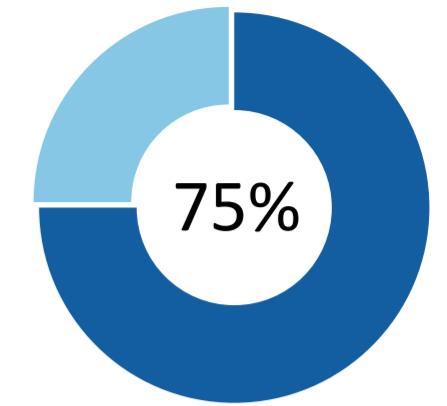

Kapitaldekning

Personmarkedet

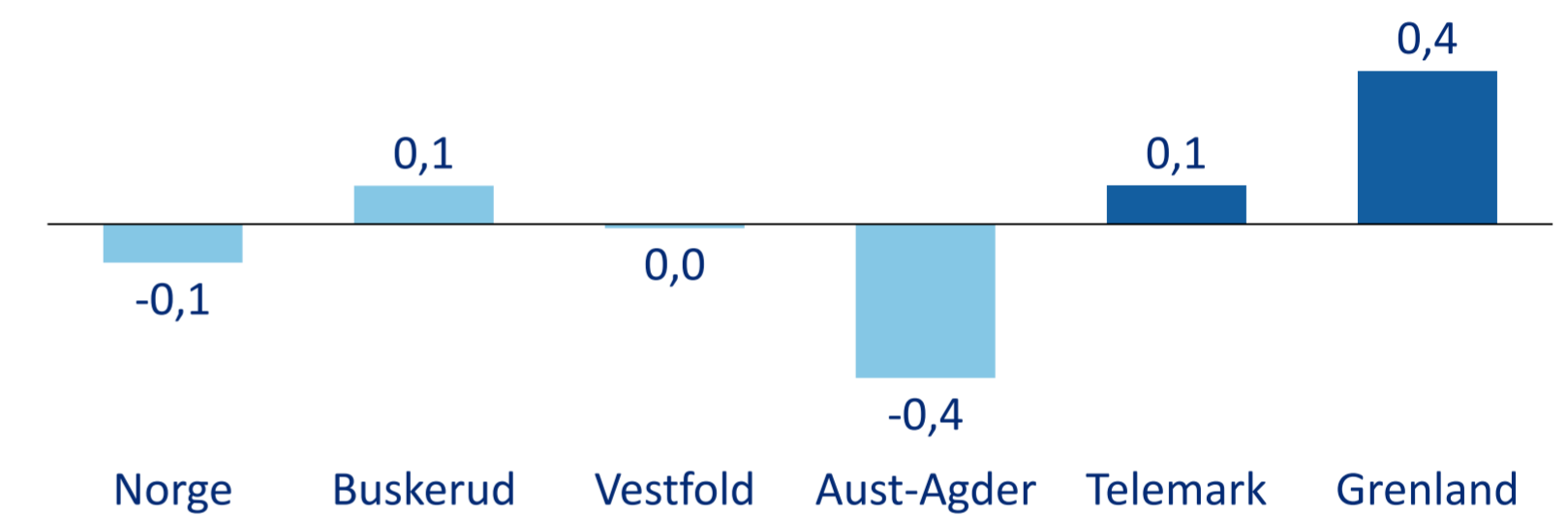

Om personmarkedet i Telemark

- Utlån til personmarkedet utgjør i dag 75 % av SpareBank 1 Telemarks totale utlån
  - Utlånsveksten på 6,9 % i personmarkedet over de siste 12 månedene
- Telemark hadde i perioden 2015-17 en vekst på 0,1 prosentpoeng i sysselsettingen (Norge som helhet hadde en nedgang på 0,1)
  - Grenlandsregionen har i samme periode hatt en vekst på 0,4 prosentpoeng
- Boligprisveksten i Telemark har de siste seks årene vært stabil enn i mange andre deler av landet og fallhøyden i den generelle økonomiske aktiviteten er derfor ansett som lavere

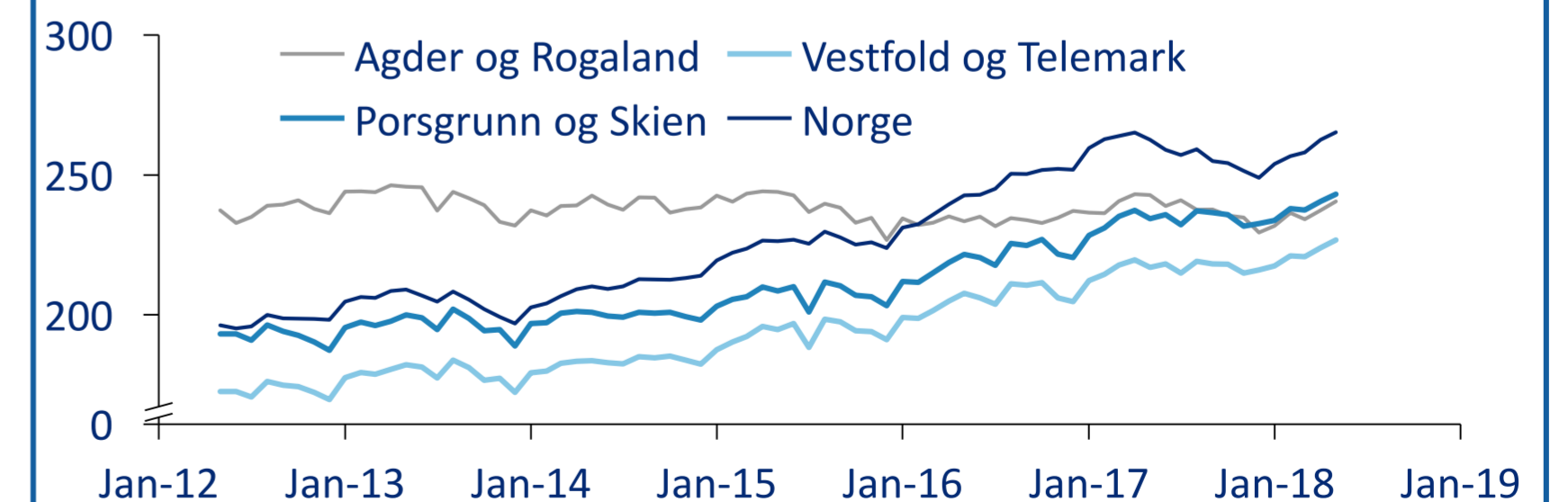
Endring i sysselsettingsraten (2015-17)

Endring i perioden (i prosentpoeng)

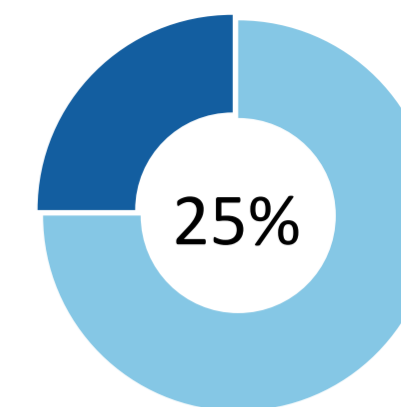

Utvikling i boligpriser

Utvikling i boligpriser (indekstert til 100 per januar 2013)

Bedriftsmarkedet

Oversikt over bedriftsmarkedet i Telemark

- Utlån til bedriftsmarkedet utgjør i dag 25 % av SpareBank 1 Telemarks totale utlån
  - 5 prosentpoeng er knyttet til borettslag
- Telemark har over 100 års erfaring med industri, utvikling og innovasjon og er i dag en av landets viktigste og mest omstillingsdyktige industriregioner
- Region Sør¹⁾ har en høyere produksjonsvekst enn både Norge som helhet og andre regioner som f eks Region Innland²⁾ og viser gode tegn på videre utvikling
- Næringslivet i Telemark har en lav eksponering mot olje og gass, noe som har ført til en jevn og langt mindre stabilutvikling produksjonen de siste årene

Herøya Industripark

- Herøya Industripark dekker et areal på 1,5 km² i Porsgrunn kommune og huser totalt rundt 80 bedrifter
- Disse bedrifter har ca. 2.500 ansatte og en samlet årlig omsetning NOK 13 mrd. i 2016
- Parken har en velutviklet infrastruktur hvor det er investert ca. NOK 14. mrd. i perioden 2002 til 2015
- Parken inneholder totalt 600.000 m² bygg, stort el-nett og 1,5 km kaifront over 6 kaier (ca. 900 båtanløp årlig)

Godt resultat første halvår

Konsernets totalresultat etter skatt ble på 167 millioner kroner, som er en økning på 42 millioner kroner sammenlignet med første halvår 2017.

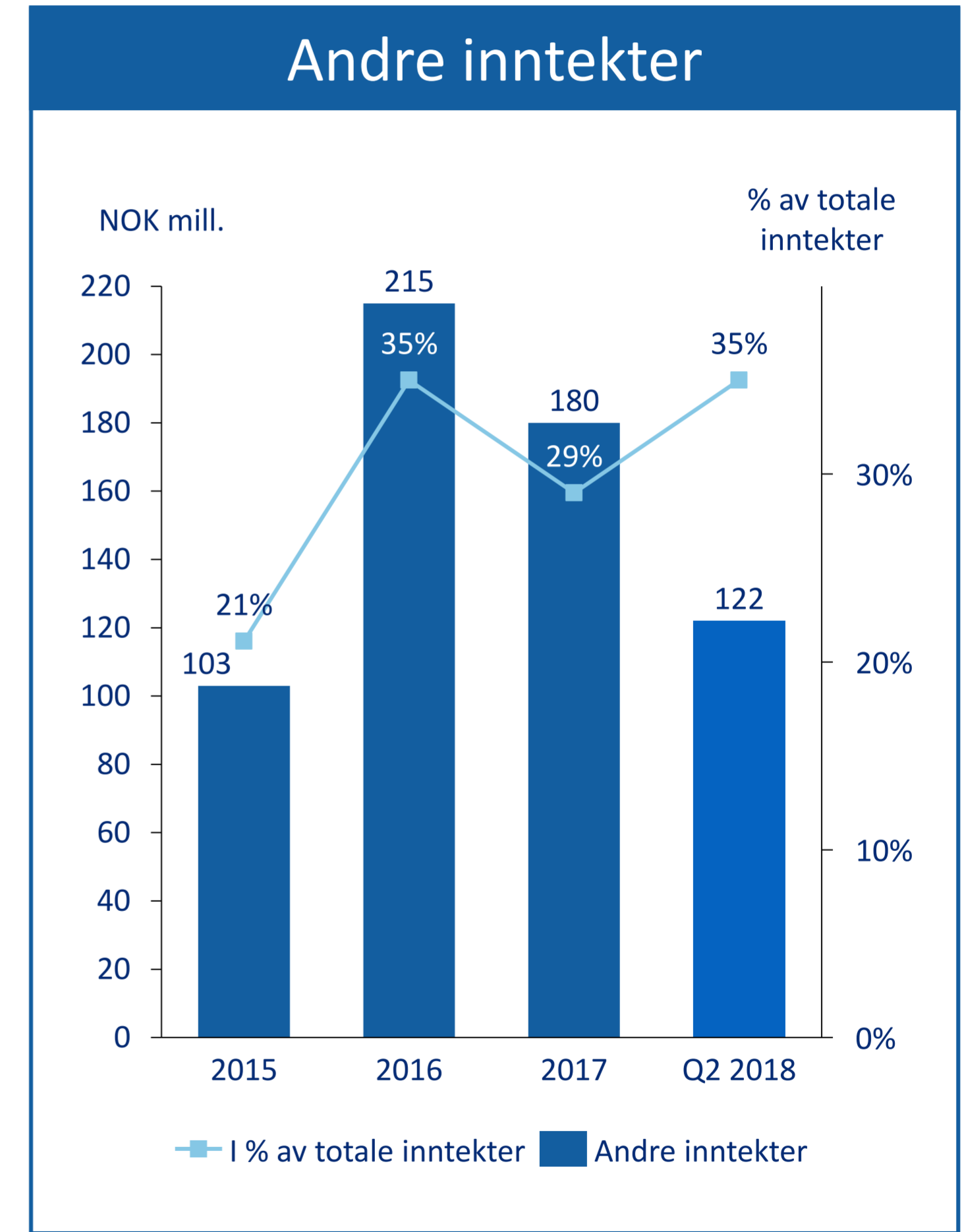
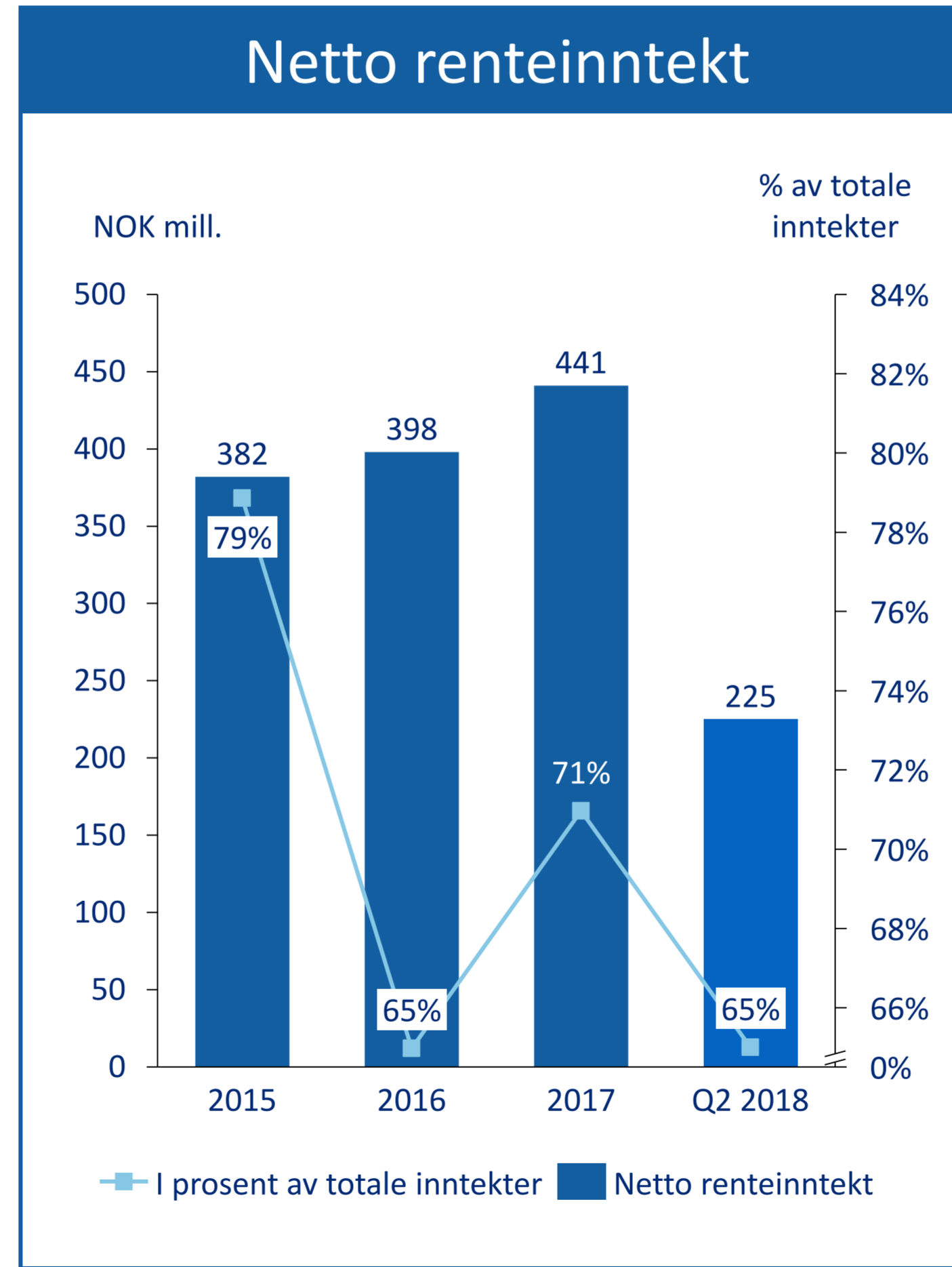
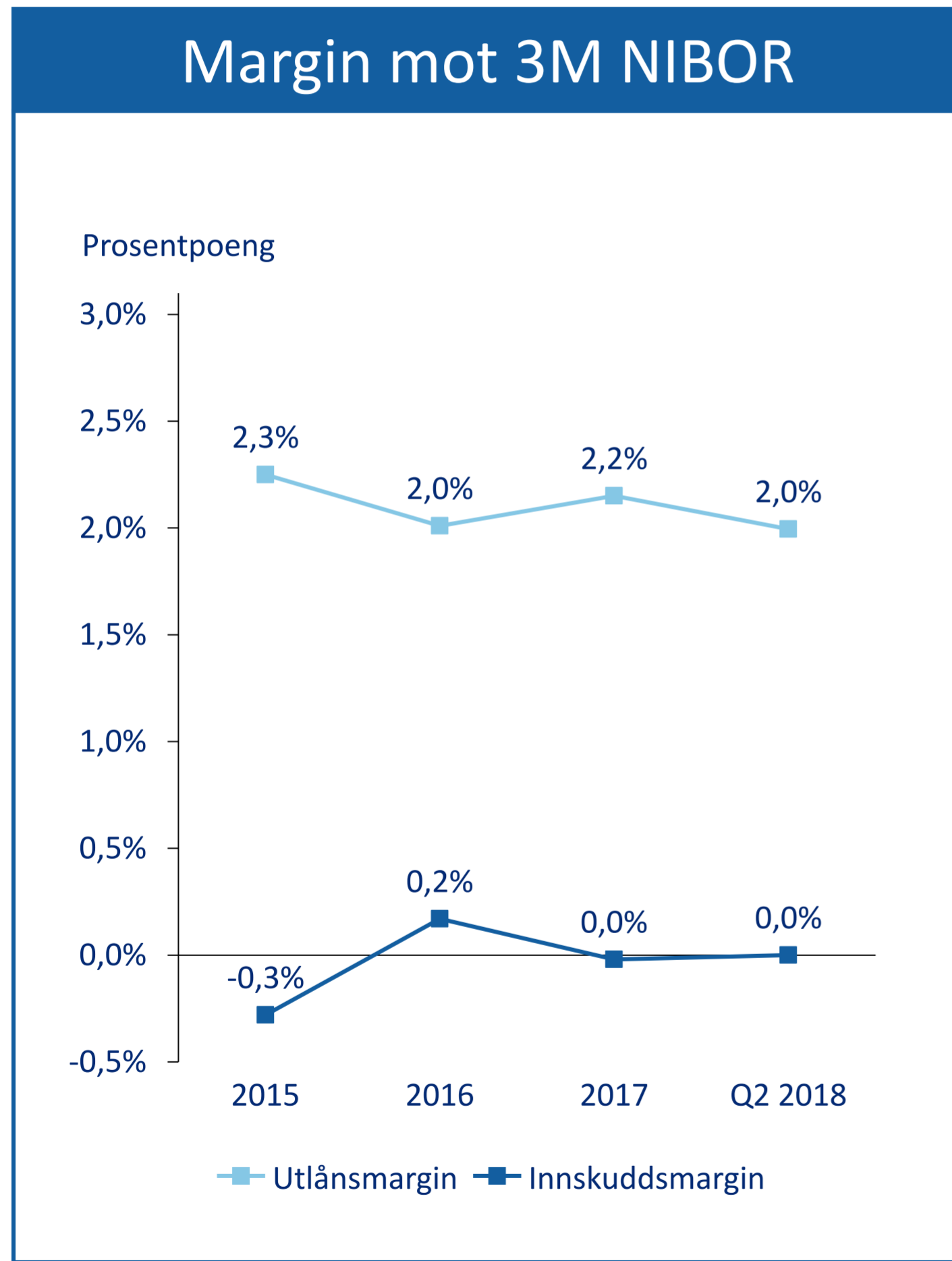
God innskudds- og utlånsvekst, stabile kostnader, lave tap samt økte inntekter fra finansielle eiendeler.

Sammenslåingen mellom Vipps AS, BankAxept AS og BankID Norge AS, og en ny verdivurdering av dette selskapet ga en positiv resultateffekt på ca 20 millioner kroner.

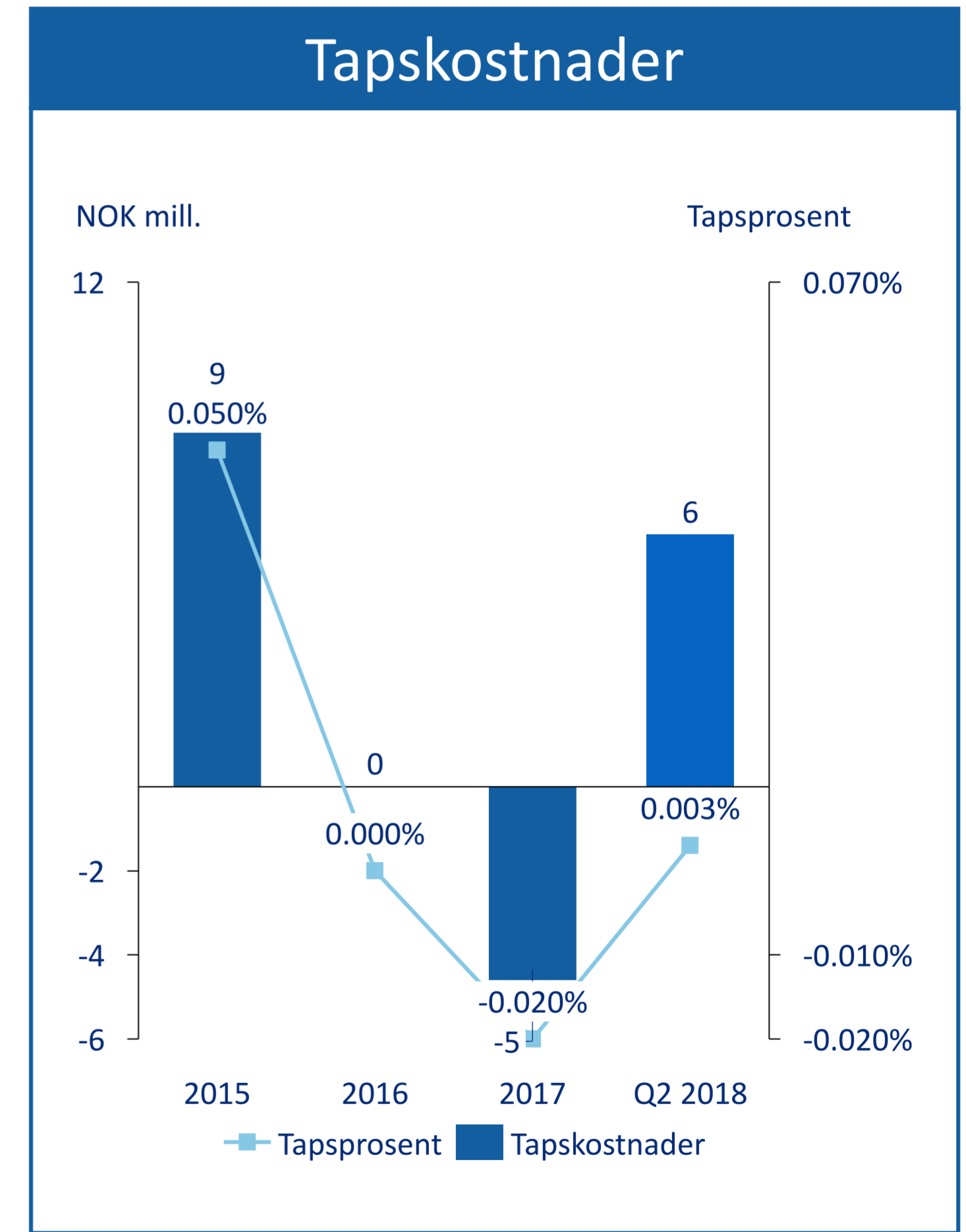
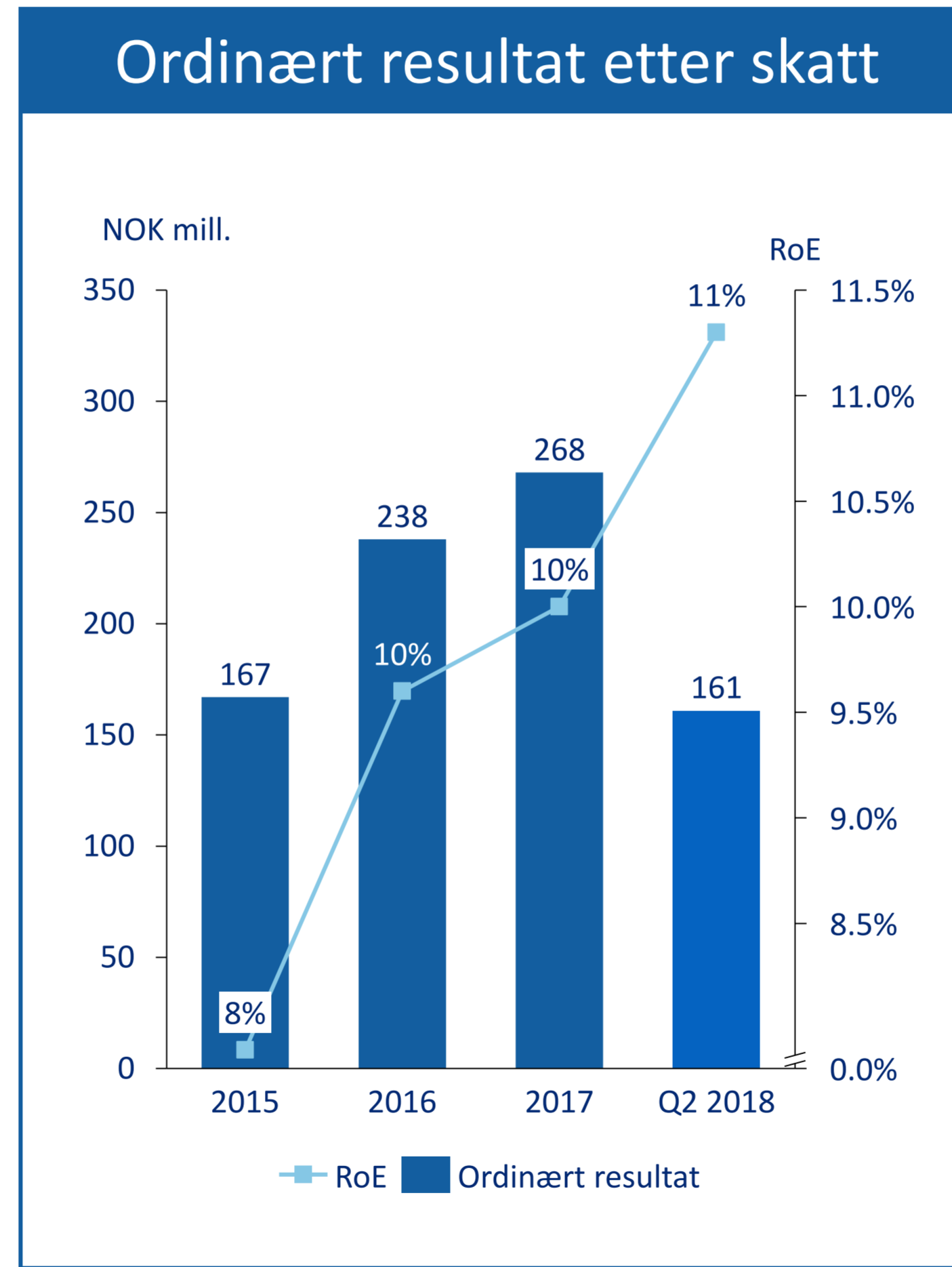
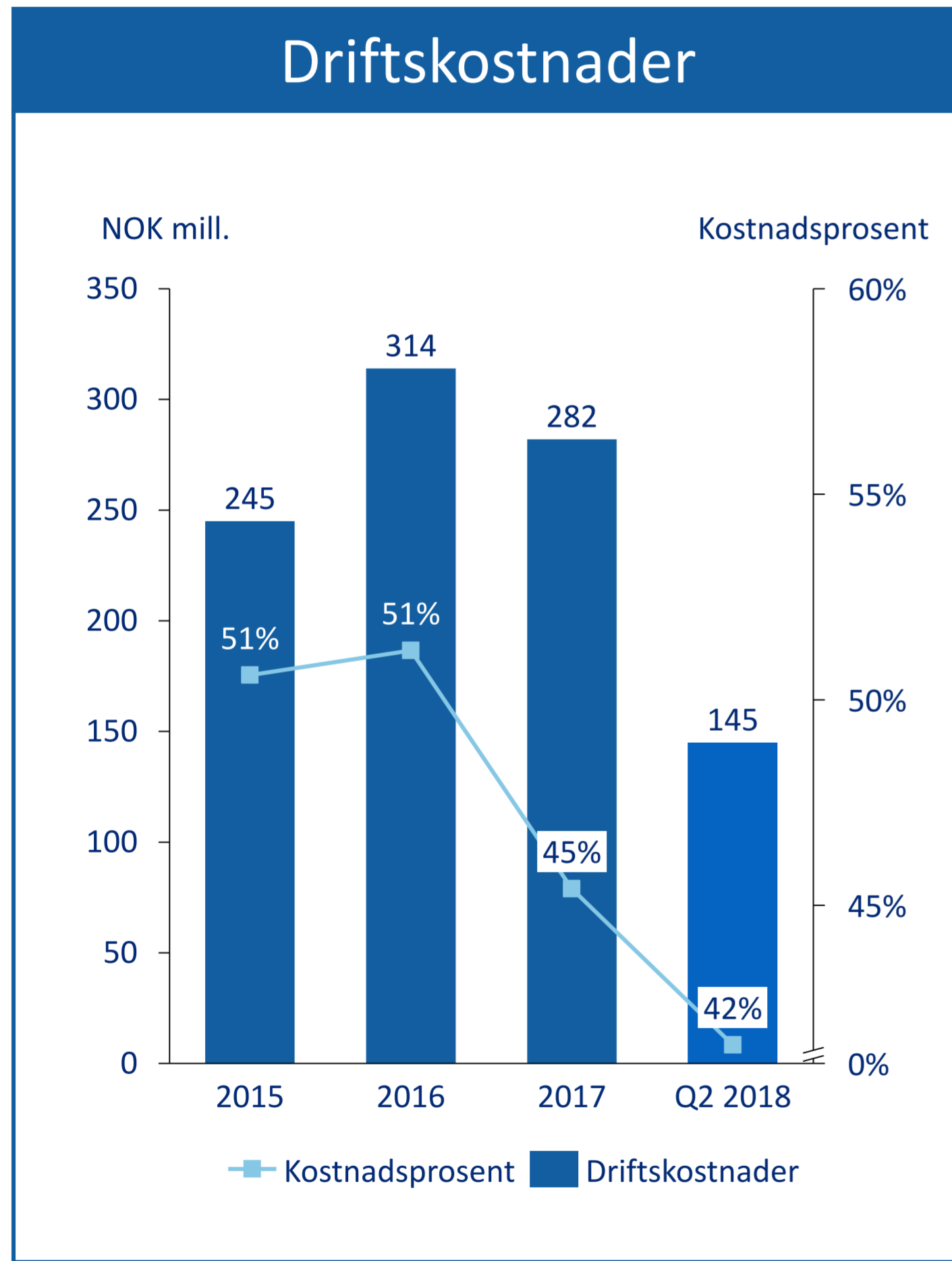
Finansielle nøkkeltall

Utlånsvekst	7,5 % siste 12 måneder. Bedrifts- og personmarkedet vokste med 9,2 % og 6,9 %
Rentenetto	Rentenetto morbank på 1,62 %, mot 1,68 % ved utgangen av 2017
Andre inntekter	Provisjonsinntekter på NOK 106 mill.
Kostnadsprosent	Kostnadsprosent konsern på 41,6 % og 37,6 % morbank
Tap på lån	Tapskostnad på NOK 6 mill. i første halvår
RoE	Total resultat konsern på NOK 167 mill. gir avkastning på egenkapitalen på 11,7 %
CET1	Ren kjernekapitaldekning på 16,0 %
Innskudd	Vekst i innskudd på 9,4 %. Innskuddsdekning på balansen er 72,8 %

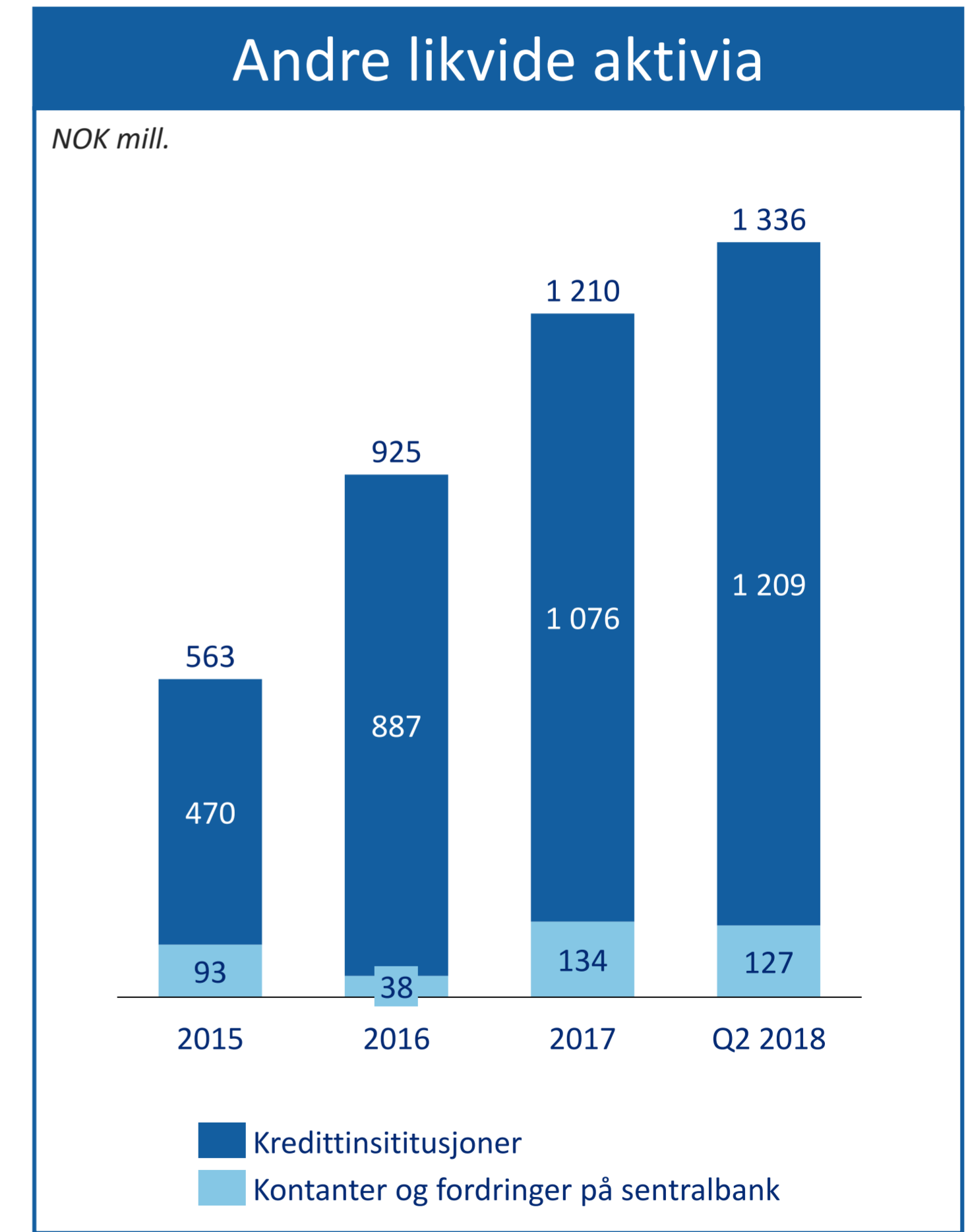
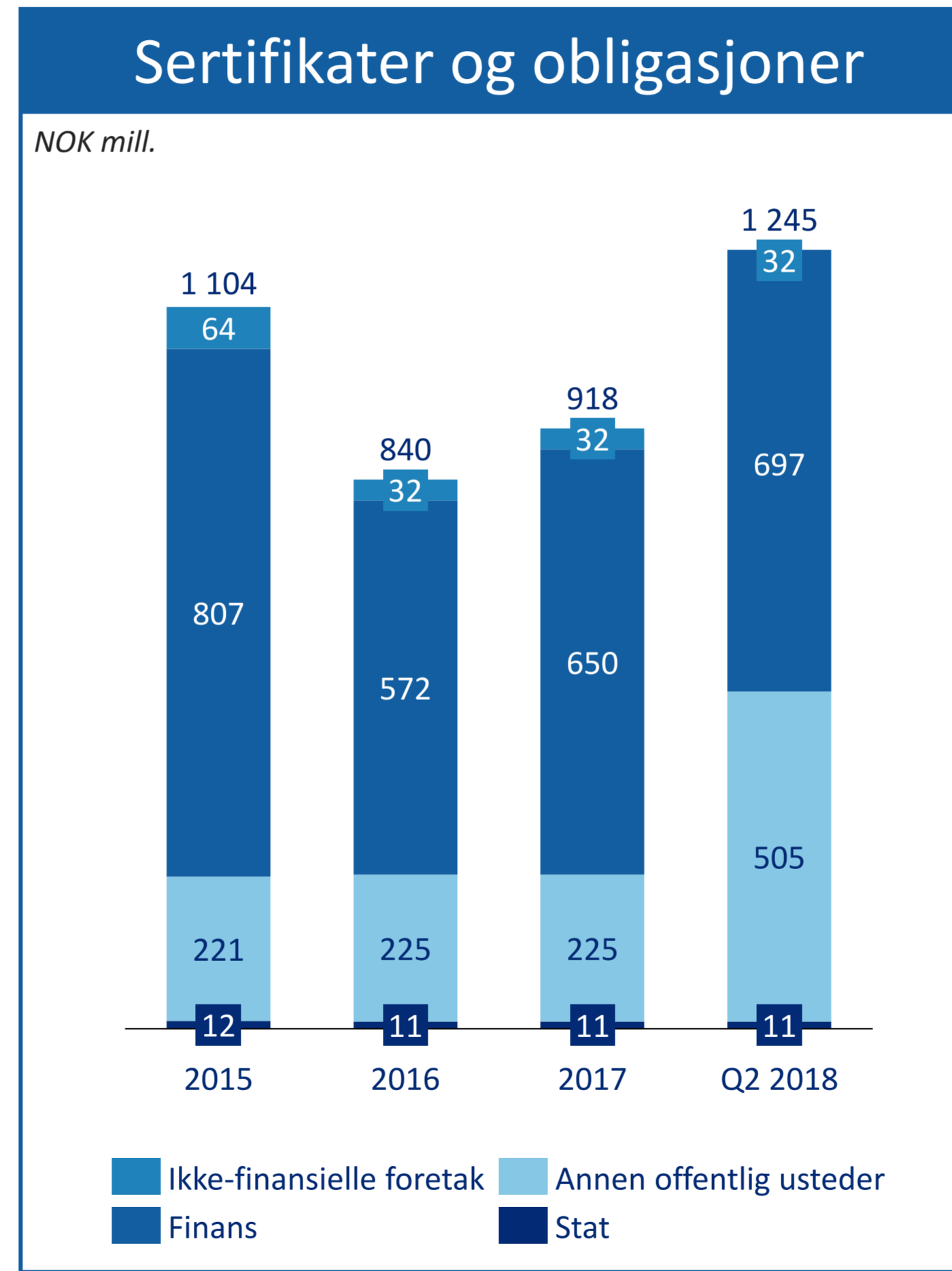
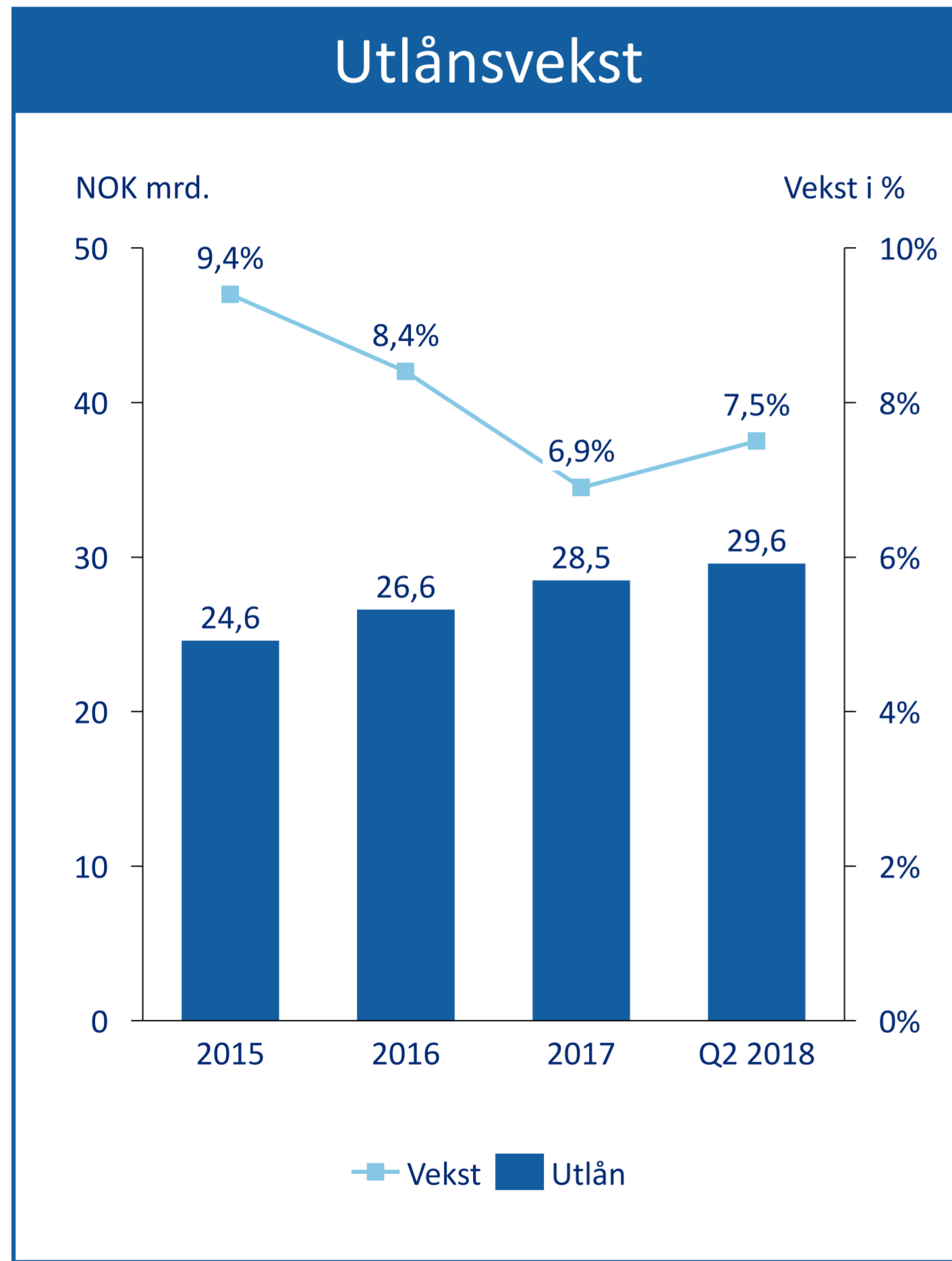
Nøkkeltall fra resultatregnskapet

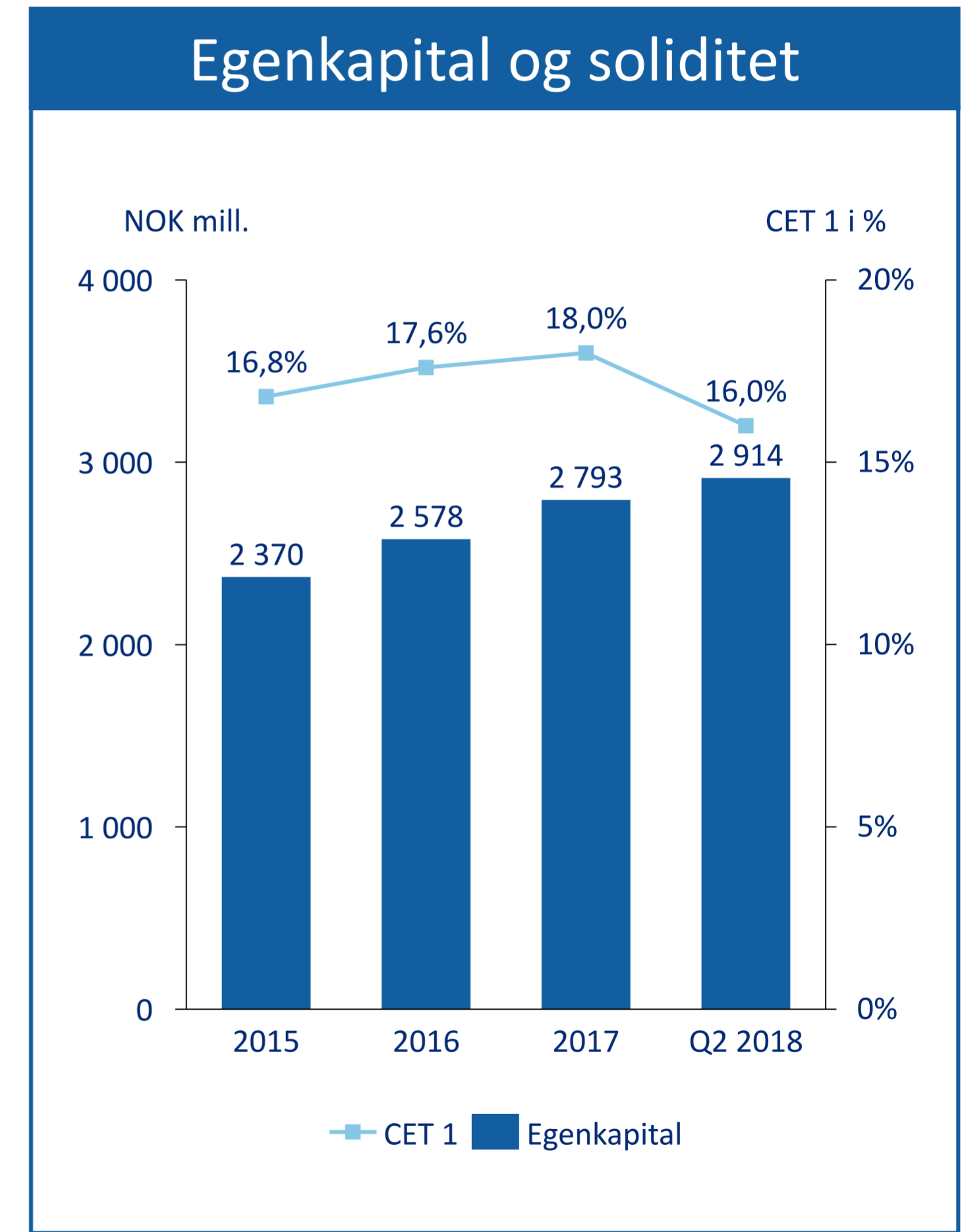
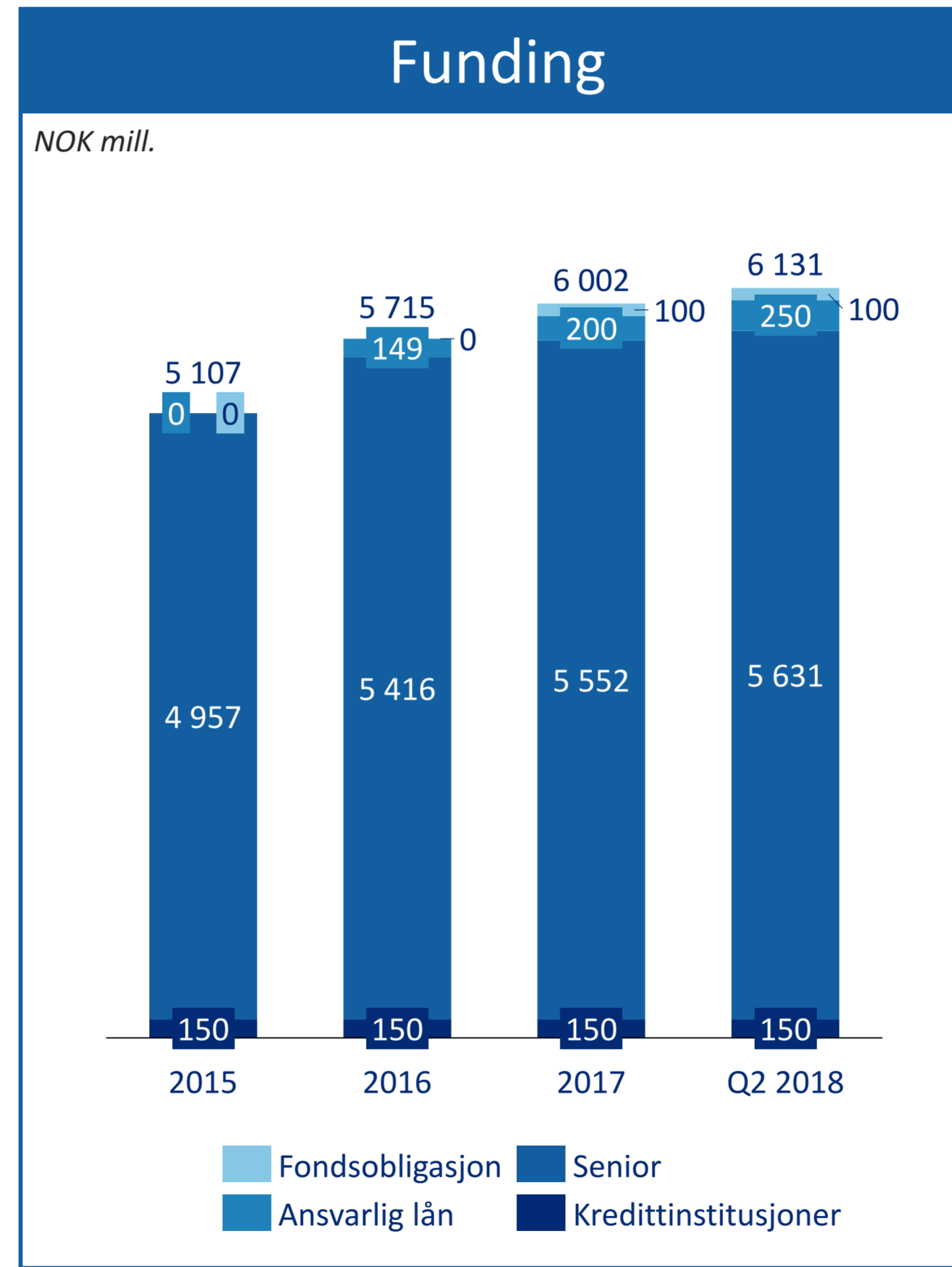
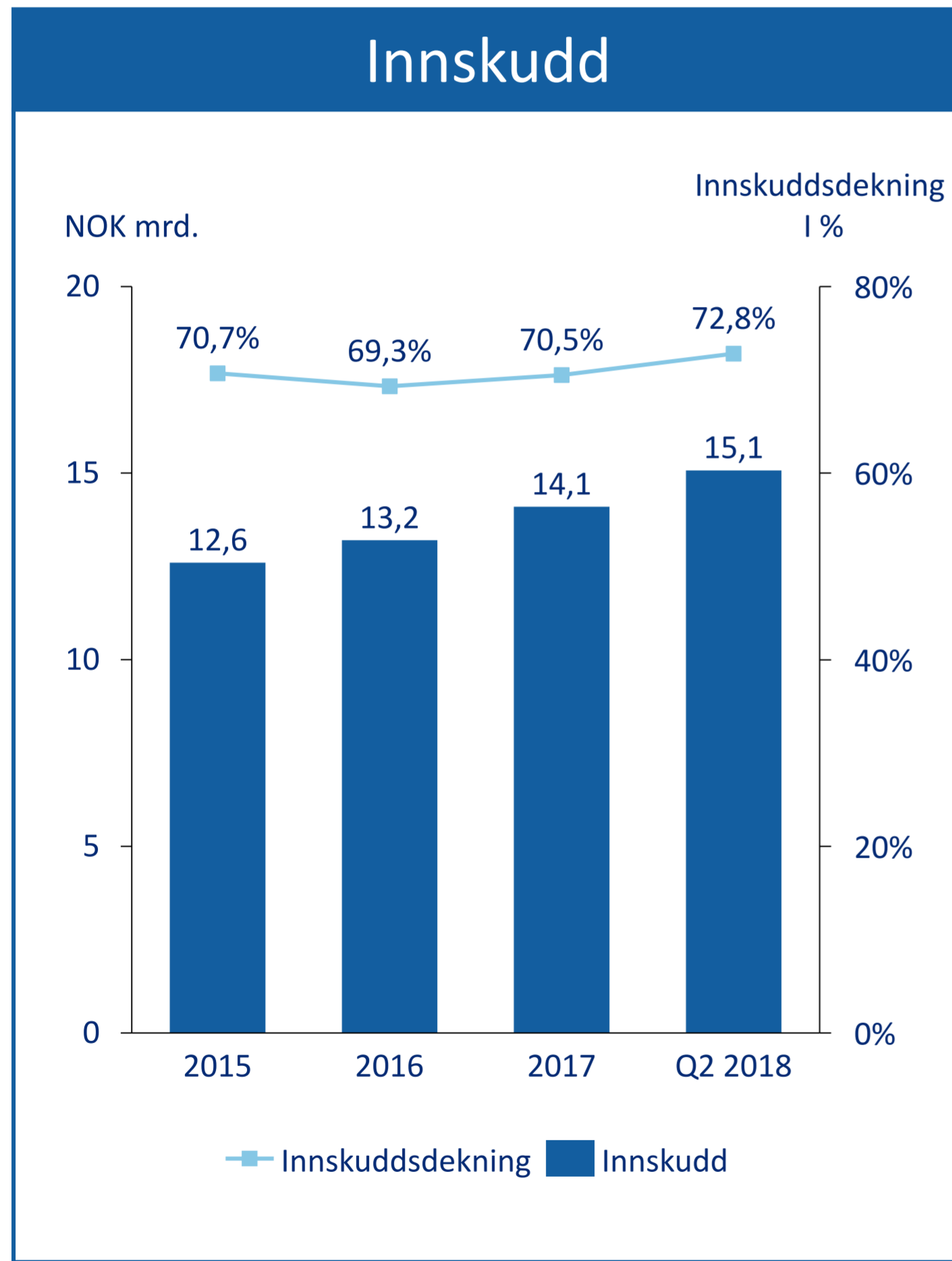
Nøkkeltall fra resultatregnskapet

Nøkkeltall balanse

Nøkkeltall balanse

SpareBank
TELEMARK